Redacţiunea, Administraţiunea şi Tipografia:
BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ!
Birourile de anunciuri:
Braşovŭ, piaţa mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena Rudolfŭ Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Anton Mesei, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Preţulŭ inserţiunilorŭ; o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LIII.

„Gazeta" ese în fiecare di.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România şi străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Braşovŭ:
la administraţiune, piaţa mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ şi inserţiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 98. Braşovŭ, Mercurĭ 2 (14) Maiu 1890.

Braşovŭ, 1 Maiu st. v.

Recrutarea în Ardealŭ, Bănatŭ şi Ţéra unguréscă s'a terminatŭ de câteva dile.

Resultatulŭ recrutării e în unele părţĭ atâtŭ de nefavorabilŭ, încâtŭ trebue sĕ ne insufle îngrijirĭ cu privire la generaţiile viitóre.

Suntŭ câţîva anĭ, de când audimŭ, că în genere tinerii, carĭ vinŭ la recrutare, suntŭ atâtŭ de puţinŭ desvoltaţĭ trupesce şi cu atâtea defecte corporale, încâtŭ adeseorĭ nicĭ din patru classe de etate nu se póte acoperi numĕrul trebuinciosŭ de recruţĭ, aşa că comisiile de recrutare suntŭ nevoite a înşirui în rêndurile armatei şi tinerĭ cu defecte fisice, ca sĕ s'acopere numĕrulŭ. Ba în anulŭ acesta în unele locurĭ abia s'au putut recruta dece procente din tinerii clasei ântâiu de etate.

Acéstă tristă stare de lucrurĭ avemŭ sĕ o mulţămimŭ, ca mai tóte relele şi nenorocirile ce le îndurămŭ, în parte mare totŭ vitregei guvernărĭ, care de 23 de anĭ n'a avutŭ altă grijă, decâtŭ sĕ facă datorii cu miliardele pentru a se umfla ca brósca, şi pentru acoperirea tuturorŭ acestorŭ uriaşe sume sĕ împovĕreze poporaţiunea cu dărĭ ne mai pomenite, cu aruncurĭ, cu tacse marĭ de timbre, cu competinţe, ba spre ruşinea véculuí în care trăimŭ, pe naţionalităţile nemaghiare chiar cu dărĭ pentru societăţile de maghiarisare.

Cum vei puté aştepta decĭ sĕ recrutezĭ tinerĭ sănĕtoşĭ, puternicĭ şi fără defecte, când a ajuns sub stăpânirea ungurésca sĕ muncéscă omulŭ numai pentru plătirea dărilorŭ, baîncă generaţiunea tînĕră sĕ lucreze peste puterile ei fisice, fără ca în schimbŭ sĕ se pótă hrăni mai omenesce? E cu putinţă sĕ ai o generaţiă tînĕră vigurósă, după o muncă peste mĕsură şi după o hrană miserabilă?

Şi în locŭ sĕ se gândéscă regimulŭ a înlătura relele, care facŭ sĕ se ruineze poporaţiunea şi sĕ degenereze fisicesce generaţia tînĕră, din contră nebunia maghiarisării l'a orbitŭ atâtŭ de multŭ, încâtŭ tocmai mĕsurĭ contrare regenerărei ia.

Asilurile de copii ce le-a proiectatŭ d-lŭ Csaky vorŭ fi o nenorocire nu numai din punctŭ de vedere alŭ desvoltării spirituale, ci şi alŭ sănătăţii şi alŭ desvoltării trupescĭ a copiilorŭ. Supusŭ fiindŭ copilulŭ unei desvoltărĭ după comandă, contrară firei lui, unei încasarmărĭ împreună cu alţĭ optŭdecĭ până la o sută de copii, unui aerŭ infectŭ în casarma de maghiarisare, copii vorŭ fi espuşĭ celorŭ mai periculóse bóle, celei mai nenorocite desvoltărĭ, nu numai trupescĭ, ci şi spirituale, celorŭ mai triste urmărĭ sub tóte punctele de vedere.

Aşa vrea regimulŭ ungurescŭ sĕ formeze viitórea generaţiune, distrugênd'o încă în desvoltarea ei?

Dér nu prin astfelŭ de nechibzuite mĕsurĭ vomŭ ajunge sĕ avemŭ o generaţiune vênjósă, ci numai şi numai printr'o politică raţională şi economică sănătósă, deopotrivă binefăcĕtóre pentru toţĭ, ér nu numai pentru unii.

Facă-i-se poporului cu putinţă sĕ câştige mai multŭ decâtŭ plătesce dare, la statŭ, la comună, la comitatŭ ş. a. şi uşureze-se de tóte dările netrebnice; dea-i-se poporului justiţiă eftină şi dréptă, şi administraţiă cinstită; sĕ fiă mai puţinŭ persecutatŭ şi chinuitŭ de regimŭ şi de sbirii lui. Atuncĭ numai va puté poporulŭ sĕ aibă unŭ traiu mai puţinŭ greu, hrană mai bună, şi genereaţiunile viitóre vorŭ fi mai sănătóse şi mai vênjóse şi astfel feriţĭ fiind de a cădé în desperare, vorŭ fi scutiţĭ şi de rachiulŭ otrăviciosŭ alŭ Jidovului, care-i distruge. Altfelŭ vomŭ ajunge unŭ timpŭ, când nu se vorŭ mai recruta decâtŭ schilodĭ.

Dér pentru a se'nlătura relele ce suntŭ şi nenorocirile ce le aştéptă pe generaţiile viitóre, avemŭ nevoiă de unŭ regimŭ cu minte, chibzuitŭ şi cinstitŭ, care sĕ nu fure timpulŭ celŭ scumpŭ cu utopii de maghiarisare, ci sĕ se pună pe lucru cu tótă seriositatea şi sĕ studieze cestiunile vitale ale întregei poporaţiunĭ a statului.

DIN AFARĂ.

Ţarulŭ şi deputaţiunea din Bosnia şi Herţegovina.

O scire telegrafică din Berlinŭ spune, că în Petersburgŭ se vorbesce fórte multŭ despre aceea, că Ţarulŭ va primì în curêndŭ deputaţiunea, desŭ amintită, de Bosniacĭ şi Herţegovinenĭ, şi este hotărîtŭ a provoca pe Austro-Ungaria sĕ'şĭ retragă trupele din Bosnia şi Herţegovina şi sĕ evacueze de totŭ provinciile acestea. „Nat. Ztg." din Berlinŭ luândŭ notă de scirea acésta dice, că nu vré sĕ se declare asupra necompetinţii absolute a deputaţiunei şi asupra absurdităţii scirilorŭ, carĭ vorbescŭ despre nemulţumirea ce ar domni de faptŭ în Bosnia, ci se mărginesce numai a arăta cele mai nouĕ uneltirĭ desgustătóre ale pressei panslaviste. Intr'unŭ momentŭ, când Ţarulŭ n'a voitŭ sĕ priméscă deputaţiunea finlandesă, care voia sĕ ridice plângerĭ în potriva brutalităţilorŭ şi siluirilorŭ rusescĭ, ce apasă totŭ mai greu pe Finlandesĭ, cum póte elŭ sĕ priméscă o astfelŭ de deputaţiune, care vine dintr'o ţéră, unde elŭ n'are nicĭ cea mai mică competenţă şi cu care elŭ n'are nimicŭ de-a face? Intr'adevĕrŭ pressa rusésca nu arată nicĭ decâtŭ o atitudine corectă faţă cu Ţarulŭ, când îi atribue astfelŭ de lucrurĭ desgustătóre. Cestiunea acésta însĕ se înţelege, că e cu multŭ mai periculósă de-a fi discutată, decâtŭ cestiunile altorŭ popóre si naţiunĭ.

Procesulŭ lui Paniţa.

Étă câteva dintre scrisorile, despre carĭ amŭ amintitŭ, că au fostŭ alăturate la actulŭ de acusaţiune. La 15 Noemvre 1888 Kalobkov a adresatŭ lui Paniţa următórea scrisóre:

„Trebue sĕ încercĭ ca revoluţia s'o începĭ însu-ţĭ; lucrulŭ e fórte simplu şi de bună sémă că va reuşi. Lucrulŭ principalŭ e acela, ca revoluţia sĕ isbucnéscă de-odată în locurĭ câtŭ se póte mai multe. Ce privesce pe Rusia, vréu sĕ te facŭ atentŭ, că despre ea nu trebue amintitŭ decâtŭ cu mare reservă. Rusia doresce binele Bulgariei şi Bulgaria lucră corectŭ, décă se încrede fără de frică Rusiei. In telegrama mea te-am rugatŭ, ca sĕ-ţĭ dai tótă silinţa, sĕ-lŭ facĭ pe Stambulov imposibilŭ. fiindcă eu sunt de credinţa că cu elŭ nu ne vomŭ puté ferici. Nu uita sĕ facĭ agitaţiă printre deputaţĭ. Adu'ţĭ aminte, că îndată ce se vorŭ produce turburărĭ în Bulgaria, noi ăştĭ de-aicĭ încă vomŭ puté intra în acţiune. Noi credemŭ, că momentele de faţă suntŭ binevenite pentru începerea acţiunei."

Totŭ Kalobkov a telegrafatŭ lui Paniţa în 30 Noemvre 1888 următórele:

„'Ţĭ trimetŭ documentele şi plenipotenţele; singurulŭ mijlocŭ de-a mântui Bulgaria e sĕ ţineţĭ cu Rusia, vĕ veţĭ încrede în ea şi vĕ veţĭ apuca de lucru."

La aceste Paniţa a rĕspunsŭ următórele:

„Cu desĕvîrşire ne unimŭ în vederĭ. Vomŭ face totŭ ca sĕ câştigămŭ pe deputaţĭ pentru noi, dér asta nu va avé resultatŭ, căcĭ maioritatea deputaţilorŭ nu vré sĕ scie despre ceea ce vremŭ noi. Stambulov esercită o fórte mare influenţă asupra lorŭ, şi judecândŭ după elementele ce compunŭ adĭ Sobrania, abia e de speratŭ, că îlŭ vomŭ puté doborî acum. Tóte mijlócele le-am încercatŭ ca sĕ povocŭ revoluţiă, chiar şi între deputaţĭ am agitatŭ multŭ — dér ce potŭ eu face fără de banĭ? Nu scii d-ta, că la noi de faptŭ e mare nevoiă de banĭ?"

La 8 Iunie 1889 Kalobkov a scrisŭ următórele lui Paniţa:

„Reamintesce'ţĭ de ce am vorbitŭ deja de multe-orĭ. Intr'unŭ rêndŭ mi-ai disŭ, că amicii mei ar vré sĕ te esploateze. Te înşelĭ fórte. Eu nu sunt îngrijatŭ decâtŭ de tine şi de familia ta, Eu dorescŭ, ca tu însu'ţĭ sĕ fii causa la aceea, ce facŭ alţii pentru, ca sé meriţĭ mulţămitele ţĕrei. Privitorŭ la Stambulov suntŭ bune speranţe, carĭ nu peste multŭ se vorŭ şi realisa. Tóte pregătirile s'au făcutŭ şi n'a mai rĕmasŭ nimicŭ îndĕrătŭ decâtŭ sĕ ne apucămŭ de lucru, care va avé resultate bune pentru cumpĕrătorŭ şi vêndĕtorŭ. In dilele acestea voiu avé ocasiă sĕ'ţĭ scriu mai pe largŭ despre acţiune. Esenţa lucrului stă în aceea că lui Stambulov trebue sĕ-i călcămŭ pe urmă şi sĕ întrămŭ în tractărĭ cu elŭ. Resultatulŭ şi succesulŭ e învederatŭ. Primesce sfatulŭ meu şi nu pierde timpulŭ. Bulgaria se va rescula; banii şi armele de lipsă vorŭ sosì..."

In altă scrisóre, cu datulŭ de 26 Iuniu 1889, Kalobkov îlŭ însciinţéză pe Paniţa, că în celŭ mai scurtŭ timpŭ va sosi în Sofia. Intr'adevĕrŭ, elŭ a şi sositŭ în capitala Bulgariei şi s'a întêlnitŭ cu Paniţa, cu care ocasiă ei şi-au compusŭ unŭ nou modŭ de corespondenţă, pentru că se temeau, nu cumva cifrele şi cuvintele, cu carĭ corespondeau mai nainte, sĕ se fi descoperitŭ. Étă câteva dintre ele: Vin=Bulgaria; esenţă=Rusia; Nr. 83=Stambulov; Nr. 84=Mutkurov; Nr. 85=popa; Nr. 86=banĭ; Nr.87=arme; mentha=revoluţiă; rum=ministeriu; tărîţe=Paniţa; a funda=a începe etc.

Din actulŭ de acusaţiă apare, că Kalobkov a lucratŭ şi a agitatŭ, ca împuternicitŭ alŭ legaţiunei rusescĭ din Bucurescĭ; Sinovjev, conducĕtorulŭ afacerilorŭ pentru părţile asiatice din ministeriulŭ de esterne rusescŭ, precum şi alte personage de rangŭ înaltŭ au sciut despre conjuraţiă. Prin intervenţia lui Kisimoff au decursŭ pertractărĭ întrĕ Zankov şi Lacskanov; planulŭ conjuraţilorŭ era căderea actualului guvernŭ bulgarŭ şi alungarea principelui de pe tronŭ; Rusia a promisŭ, că va trimite pe generalulŭ Domontovich în Bulgaria, ca sĕ conducă afacerile până se va constitui unŭ nou guvernŭ şi până se va alege unŭ nou principe — căcĭ Rusia avea trei candidaţĭ. Actulŭ de acusaţiă apoi istorisesce cum voiau conjuraţii sĕ prindă pe principele şi dimpreună cu elŭ pe toţĭ miniştri, când se întorceau din călĕtoria lorŭ, cum voiau sĕ-i ţină sub pază şi carĭ împrejurărĭ au zădărnicitŭ planurile lorŭ.

Generalulŭ Miribel şi Germanii.

Numirea generalului Miribel ca şefŭ alŭ statului majorŭ generalŭ, preocupă fórte viu presa germană. Se accentuéză, că aicĭ nu e vorba numai de o simplă numire a unui generalŭ, fiindcă foile parisiene vestescŭ unanimŭ, că opinia publică de multŭ aştéptă sĕ védă pe Miribel în postulŭ acesta. Germanii dicŭ, că generalulŭ Miribel este de a se considera *„ca bărbatulŭ de încredere alŭ naţiunei francese într'unŭ viitorŭ rĕsboiu fórte apropiatĭ"*; deja Gambetta l'a recomandatŭ la postulŭ acesta pe Miribel. Cei din Berlinŭ suntŭ de credinţa, că acésta n'ar însemna tocmai aşa multŭ, căcĭ odinióră totŭ opinia publică doria pe Benedic şi pe Bazaine la acestŭ postŭ. Şi Boulanger se credea odată de mare generalŭ, care uşorŭ ar fi putut'o rupe cu Germanii; dér aceştia recunoscŭ, că Miribel nu e unŭ generalŭ de tépa lui Boulanger, ci unŭ omŭ cu prevederĭ mai marĭ şi mai adêncŭ pĕtrundĕtorŭ. C'o vorbă, Germanii nu se prea bucură, de numirea lui Miribel ca şefŭ alŭ statului majorŭ generalŭ francesŭ.

Inarmărĭ francese.

Diarului „Pol. Corr." i-se telegrafiază din Parisŭ, că ministerulŭ de rĕsboiu a hotărîtŭ, că în urma întăririlorŭ de trupe germane în Alsaţia şi Lorena, Francia încă va face asemenea. La mai multe oraşe dela graniţă se vorŭ lua disposiţii de apĕrare şi întărire şi se vorŭ întări garnisónele aflătóre acolo, ér de-alungulŭ Veronei se vorŭ edifica câtŭ se póte mai în grabă forturĭ şi bastióne de apĕrare.

Inarmările Austro-Ungarieĭ în contra Rusiei.

Cu data de 6 Maiu n. se scrie din Viena:

In faţa acelorŭ fapte provocătóre, ce se desfăşură de câtva timpŭ din Petersburg în contra nóstră, se pare că în fine cei de aicĭ s'au decisŭ sĕ ia órecare mĕsurĭ de precauţiune, pentru-ca sĕ fiă înarmaţĭ pentru *tóte casurile* şi pentru ominosulŭ *pré târdiu.* Prin acésta aparŭ fórte justificate esecutarea unei urnirĭ la graniţa Galiţiei a regimentelorŭ de cavaleriă ce cantonéză în Ungaria, precum şi mobilisarea de probă, cu ocasiunea viitórelorŭ manevre, a unorŭ corpurĭ de armată, cu tóte cheltuielile cele marĭ, cu care suntŭ împreunate aceste lucrărĭ. Şi nu credemŭ, că prin acésta

s'ar puté produce nicĭ cea mai mică neliniștire a spiritelorŭ.

Cum stau lucrurile adĭ, când Rusia fără nicĭ o causă, însușindu'șĭ rolulŭ lupului la isvorŭ, pune la cea mai estremă probă proverbiala îndelungă-răbdare a Austro-Ungariei, numai e în adevĕrŭ nevoiă de sofisme pentru a scusa întrebuințarea celorŭ mai energice contra-mĕsurĭ. In momentulŭ, când se esecută dispositiunile amintite mai susŭ, intră în viéță la noi mai ântâiu o sporire parțială a mijlócelorŭ de apĕrare a intereselorŭ nóstre fórte ameninţate. Décă esecutămŭ eventualŭ la finele lui Augustŭ mobilisarea de probă a trei corpurĭ de armată, acésta încă totŭ nu are însemnătatea acelorŭ manevre cu 150,000 ómenĭ şi cu tóte materialurile de rĕsboiu, ce a ordonat'o deja administrația armatei rusescĭ, eschiḑêndŭ pe toțĭ atașații militarĭ streinĭ. Totŭ așa de puținŭ vorŭ puté obiecta ceva dincóce și dincolo, décă numĕrulŭ bateriilorŭ de munte în provinciile ocupate s'ar spori îndoitŭ și prin acésta amŭ rĕspunde energicŭ la transporturile de tunurĭ și munițiunĭ rusescĭ în Serbia şi Muntenegru. Décă mai departe ar fi sĕ între în viéță în curêndŭ înființarea mai multorŭ regimente de cavaleriă, atuncĭ numai aceia ar puté afla ceva de obiectatŭ pentru acésta, cărora li-se pare fórte naturală sporirea în masă a hordelorŭ călărețe rusescĭ. Ca neliniștitorŭ amŭ puté numi continuarea acelei stărĭ apatice, care în fața periculului amenințătorŭ trădéză mai multŭ slăbiciune decâtŭ răbdare.

SCIRILE ḐILEI.

Lăcatulŭ de pe ușa școlei din Ianova încă nicĭ până acum nu s'a delăturatŭ, spune „Gazeta Poporului". Diminéța vine judele și descuie lăcatulŭ, ér séra vine de închide școla.

Ca sĕ nu cânte corulŭ? Ce face autoritatea nóstră școlară confesională, ca sĕ înceteze asemenĭ bașibuzucĭi?

***

Darŭ reuniunei femeilorŭ din Aradŭ. D-lŭ *Emanuilŭ Ungureanu*, advocatŭ în Timișóra, a dăruitŭ fondului reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ și provinciă suma de 12 fl.

***

Căsĕtoria archiducesei Maria Valeria cu archiducele de Salvator în Ischl după o disposițiune a Maj. Sale Monarchului se va face în 19 (31) Iulie

***

Patriarchulŭ sêrbescŭ nou alesŭ *Brancovicĭ*, după notificările comisarului Nicolicĭ, a primitŭ aprobarea prea înaltă. Autografulŭ Maj. Sale monarchului s'a cetitŭ prin br. Nicolicĭ în ședința dela 10 Maiu a congresului, ér în ḑiua următóre, Duminecă, s'a făcutŭ instalarea cu mare solemnitate. S'a datŭ unŭ banchetŭ cu 500 de cuverte. Patriarchulŭ a primitŭ și titlulŭ de consilierŭ intimŭ. „Zastava", dela alegerea lui Brancovicĭ, e fórte vehementă, pentru-că vede, că chiar după presa maghiară judecândŭ se țintesce la nimicirea autonomiei bisericescĭ sêrbescĭ.

***

Inaintațĭ la rangulŭ de sublocotenențĭ în activitate au fostŭ oficerii în reservă *Traianŭ Moșoiu* și *Basiliu Mărgineanu*.

***

Oficiu postalŭ. Cu ḑiua de 1 Maiu n. s'a deschisŭ de nou oficiulŭ postalŭ în Pridorŭ, cerculŭ pretorialŭ Bozoviciu.

***

Recrutarea în comitatulŭ Sibiiului. Numĕrulŭ tinerilorŭ înscrișĭ în listele de recrutare a fostŭ de 2612, din carĭ s'au presentatŭ 1562 și au fostŭ recrutațĭ 399, au lipsitŭ 681.

***

Scrisorile adresate în Germania suntŭ supuse, până la greutate de 15 grame, unui porto de 5 cr., ér peste 15 gr. până la 25 grame unui porto de 10 cr.

***

Biserică sêrbéscă în Viena. La adunarea generală din urmă a credincioșilorŭ din capitala Austriei s'a luatŭ decisiunea definitivă, ca sĕ se ridice o biserică gr. orientală-sêrbéscă în Viena. Așeḑarea petrei s'a făcutŭ cu mare solemnitate Duminecă, 11 Maiu n. Biserica se va edifica în Reichgasse.

***

Nouă ordine de mersŭ. Dela 1 Iunie vorŭ pleca din Sibiiu în fiă-care ḑi 3 trenurĭ și totŭ atâtea vorŭ sosi în Sibiiu. Prin acéstă dispositiă se obține în același timpŭ o legătură directă cu trenurile ce circulă între Pesta și Predealŭ și vice-versa.

D-lŭ canonicŭ *Lauran* ne trimite o nouă întimpinare la cele ce le-amŭ publicatŭ în fóia nóstră cu privire la atitudinea d-sale în grava afacere a gimnasiului din Beiușŭ. Étă-o:

Oradea mare, 10 Maiu 1890.

Preastimate D-le Redactorŭ!

Reserva observată în „Replica" mea din nr. 92 alŭ „Gazetei", afară de respectele „discreționalĭ", carĭ nu se potŭ ignora, o motivéză încă și tonulŭ și forma atacurilorŭ anonime și pseudonime, ce mi-s'au făcutŭ cu ridicata.

Décă unŭ individŭ larvatŭ, ca p. e. „săteanulŭ din „Tribuna", adunândŭ tóte murdăriile de pe străḑĭ, acele la vederea publicului mi-le-ar arunca în ochĭ: e lucru invederatŭ, că mie mi-s'ar face mare injuriă, fără ca contra astfelŭ de insultărĭ în pripă sĕ mĕ potŭ măcarŭ și apĕra. Și décă sub titlu de apĕrare, m'așŭ chiar demite și eu la asemene trivialitățĭ, insultătorulŭ n'ar nicĭ roșì, pentru-că e larvatŭ.

Nicĭ când nu mi-a fostŭ rușine de aceea, că din darulŭ lui Dumneḑeu sum *Românŭ greco-catolicŭ*. Ba, ca atare, am avutŭ curagiulŭ a pășì pe arenă, de câte-orĭ am vĕḑutŭ atacată onórea Sântei Unirĭ a Românilorŭ. In foile maghiare din patriă mi-am desfășuratŭ chiar și programa politicei mele naționalĭ, carea culminéză întru valorarea „moralului evangelicŭ", în tóte direcțiunile.

Décă însĕ așì scì, că cei de alte limbĭ, cultura Românilorŭ o mĕsură după gradulŭ de cultură, ce l'au manifestatŭ acei scriitorĭ anonimĭ orĭ pseudonimĭ, carĭ cu invectivele lorŭ s'au descărcatŭ asupra mea într'unŭ tonŭ lipsitŭ de totŭ rutinulŭ culturei socialĭ: acuma, într'adevĕrŭ, prima dată, mi-ar fi rușine, că sum Românŭ. Mĕ mângâie însĕ acea firmă convingere, că cei nepreocupațĭ urméză alte criterii întru dejudecarea și stabilirea gradului de cultură a unei naționalitățĭ.

Étă causa, pentru-ce *nu mĕ demitŭ eu în polemii cu contrarĭ anonimĭ*.

Și eu mi-așŭ fi pututŭ ascunde numele cu ocasiunea enunciațiunii scrise în causa gimnasiului. Insĕ n'am făcut'o pentru-că deși sum omŭ plinŭ de fragilitățĭ, ca dóră nime altulŭ în lume, dér *lașitate* n'am voitŭ sĕ vedescŭ nicĭ chiar înaintea Redacțiunii.

Sună frumosŭ aceea, ce se ḑice în comentariulŭ făcutŭ asupra „Replicei" de mai susŭ, că „pseudonimulŭ *Sinodanulŭ* nu representă decâtŭ unŭ principiu de comună apĕrare față cu periculŭ comunŭ". Insĕ décă la scriitorulŭ acestorŭ cuvinte frumóse ar întra pe neașteptate unŭ óre-care individŭ *larvatŭ*, și i-ar ḑice: „D-le! Casa Ta, familia Ta, tóte ale Tale suntŭ amenințate cu risipire finală. Insĕ, écă eu Ți-oferescŭ serviciile mele. Eu anume *representezŭ principiulŭ apĕrării intereselorŭ Tale familiare*; décă îmĭ vei urma orbișŭ, tóte vorŭ fi în ordine; în casŭ contrarŭ, Tu vei vedé"... Óre ce ar face respectivulŭ?!...

Chiar și „Melitonulŭ" (óre nu „Felitonulŭ?") din „Gazetă", comite sacrilegiulŭ vĕtămării sfințeniei jurămêntului, carele 'i opresce vinderea „secretelorŭ consistorialĭ."

Décă acuma și *perfidia* mascată sub acelŭ nume falsŭ, îmĭ va replica, că și elŭ, „Melitonulŭ", representéză unŭ atare „principiu" sublimŭ: óre sĕ mĕ închinŭ eu cu reverință și înaintea autorității lui, deși sciu bine, că fiindŭ dênsulŭ, décă nu chiar însușĭ făptuitorulŭ, celŭ puținŭ complicele unei călcărĭ de jurămêntŭ, — nu mĕ potŭ încrede în „caracterulŭ" lui?

Tóte aceste considerațiunĭ mĕ îndémnă sĕ declarŭ, cumcă eu în desbaterĭ *meritóre* nu mĕ voiu demite, decâtŭ numai cu de acei publicișțĭ, carĭ la operatele lorŭ își vorŭ subscrie și numele.

Dr. Augustinŭ Lauran.

Cetindŭ acéstă întêmpinare am primitŭ impresiunea, că d-lŭ canonicŭ, voindŭ sĕ încunjure discusiunea „meritoriă", adecă principiară, în afacerea gimnasiului din Beiușŭ, pretextéză, că n'ar puté sta de vorbă cu corespondențĭ „larvațĭ".

Décă d-lŭ Lauran ar fi ḑisŭ, cum-că d sa la *atacurĭ personale* nu va rĕspunde, decâtŭ numai acelora, carĭ își vorŭ subscrie și numele, l'amŭ fi înțelesŭ fórte bine și amŭ fi aprobatŭ punctulŭ sĕu de vedere. Dér când nu este vorba de persóna sa privată, ci de d-sa ca persónă publică și ca membru alŭ unei corporațiunĭ morale, când este vorba de principii fundamentale și de interese vitale ale bisericei și ale neamului românescŭ, d-lui Dr. Lauran, nu-i mai este permisŭ sĕ tacă.

Nu impórtă de cine suntŭ constatate și împărtășite fapte publice, carĭ neliniștescŭ întrégа diecesă, ci de aceea se interеséză fiă-care, că óre acele fapte suntŭ adevĕrate séu nu și ce cuprindŭ ele.

Décă d-lŭ Lauran nu vré sĕ rĕspundă la corespondențele anonime, de ce nu rĕspunde ḑiarului nostru, care nu este anonimŭ, de ce nu rĕspunde acelorŭ protopopiate din propria diecesă, carĭ în conferențele lorŭ au tractatŭ cestiunea gimnasiului din Beiușŭ cu tótă seriositatea, la lumina ḑilei?

Subscrierea, orĭ nesubscrierea unui articulŭ, încâtŭ acesta tractéză cestiunĭ principiare în modŭ obiectivŭ, nu atinge de locŭ caracterulŭ autorului. In ḑiarulŭ nostru — căcĭ pentru altele nu rĕspundemŭ — nu scimŭ sĕ se fi publicatŭ ceva în contra d-lui Lauran, ce l'ar îndreptățì sĕ pună la îndoiélă caracterulŭ scriitorilorŭ. S'au constatatŭ fapte în modŭ obiectivŭ și d-lŭ Lauran n'avea decâtŭ sĕ aducă probe cu acte publice și autentice, décă voia sĕ dovedéscă, că nu suntŭ adevĕrate.

Dér d-lŭ Lauran susține, că pseudonimulŭ „Melitonŭ" din „Gazetă" ar fi comisŭ chiar „sacrilegiulŭ vĕtămării sfințeniei jurămêntului". Unde și prin ce? De ce nu ne arată? Nu cumva afirmarea, că dela consistoriu s'au trimisŭ ucazurĭ la protopopĭ, ca sĕ nu se misce, cuprinde o asemenea vĕtămare a „secretelorŭ consistoriale"? Apoi așa ceva mai putea sĕ rĕmână secretŭ? Și totușĭ d-lŭ Lauran merge în patima sa așa departe, a imputa corespondentului amintitŭ chiar „perfidiă" și a-i trage la îndoiélă caracterulŭ.

Asĕmĕnarea, ce-o face d-lŭ Lauran, spre a combate aserțiunea nóstră privitóre la pseudonimulŭ „Sinodanulŭ" din Apelŭ, érășĭ nu e de locŭ potrivită. „Sinodanulŭ" n'a avutŭ lipsă sĕ-șĭ pună mască, căcĭ nu avea sĕ se rușineze de cele ce le-a scrisŭ, și décă nu șĭ-a scrisŭ numele, a făcut'o numai din respectŭ și smerenia cătră causa cea mare și sfântă, față cu care persóna sa nu numĕră nimic. D-lŭ Dr. Lauran trebue sĕ scie, că în vechime preoții, carĭ erau pĕtrunșĭ de moralulŭ evangelicŭ, când scrieau cărțĭ, nu-șĭ puneau numele pe ele, numai din smerenia creștinéscă și din adorațiune mare cătră cele sfinte.

Bine era, în casulŭ de față, décă și d-lŭ Dr. Lauran venea totŭ cu acea smerenie sĕ discute grava cestiune a gimnasiului din Beiușŭ, căcĭ atuncĭ n'ar fi datŭ prilegiu popii calvinescŭ din Beiușŭ, ca sĕ-i facă elogiurĭ în „Szabadság" pentru atitudinea sa în cestiunea acésta, și póte că ar fi putută și d sa sĕ vorbéscă cu limba mai deslegată și cu inima mai deschisă cătră clerulŭ și poporulŭ credinciosŭ alŭ diecesei.

In ce privesce, în fine, declararea d-lui Lauran cu privire la naționalitatea sa, luămŭ cu plăcere la cunoscință, că se mărturisesce ca „din darulŭ lui Dumneḑeu *Românŭ* greco-catolicŭ", ér nu „*Greco-catolicŭ* românŭ", spuindu-ne, că ca Românŭ are și d-sa o „politică națională".

Décă noi nu cunóscemŭ „programa" acestei politice, vina este a d-sale, căcĭ precum însușĭ adeveresce, d-sa a desfășurat'o numai în foile maghiare din patriă, pe carĭ noi nu le cetimŭ și nu suntemŭ datorĭ a le ceti.

D-sa ne spune acum, că politica sa națională culminéză întru valorarea „moralului evangelicŭ" în tóte direcțiunile.

Fórte bine, sublimŭ principiu, dér d-lŭ canonicŭ Lauran, ca doctorŭ în sf. teologiă, scie fără îndoială, că caritatea evangelică nu póte îmbrățișa tótă lumea. Omulŭ e ființă mărginită, de aceea trebue sĕ'șĭ îmbrățișeze mai întâiu de tóte neamulŭ sĕu și sĕ se lupte pentru binele și înaintarea lui. Isusŭ Christosŭ a ḑisŭ: „N'am venitŭ ca sĕ iau pânea fiilorŭ și sĕ o dau cânilorŭ," și érășĭ a ḑisŭ: „Am venitŭ pentru oile cele perdute ale casei lui Israilŭ."

De aci urméză, că d-lŭ Lauran, vrêndŭ a valora „moralulŭ evangelicŭ" trebue sĕ servéscă și sĕ lumineze mai întâiu Israilulŭ sĕu, care este biserica și națiunea sa românéscă, éră nu Israilulŭ străin.

Ce folosŭ, că d-lŭ Dr. Lauran a apĕratŭ onórea sântei Unirĭ a Românilorŭ înaintea publicității străine și nu a apĕrat'o față cu guvernulŭ atuncĭ, când acesta a călcatŭ interesele de viéță ale bisericei române unite?

Ce folosŭ, că d-lŭ canonicŭ se îngrijesce așa de multŭ de bârfelele „celorŭ de alte limbĭ" și nu vré sĕ țină sémă, ca preotŭ românŭ, mai ântêiu de nĕcazurile și durerile, dorințele și aspirațiunile Israilului sĕu românescŭ?

Sinodulŭ archidiecesanŭ din Sibiiu.

Ședința a VII-a, ținută la 13/25 Aprilie 1890.

Se presentéză cererea protopresbiterului Ioan Cândea pentru sistemisarea unui ajutorŭ anualŭ permanentŭ de 200 fl. pentru protopresbiteratulŭ tractului Avrigŭ. — Se dă comisiunei petițiunare.

Biroulŭ raportéză sinodului, că deputatulŭ Ioachimŭ Fulea nu s'a presentatŭ la sinodŭ până acuma, nicĭ nu șĭ-a legitimatŭ absența. — Deputatulŭ Ioachimŭ Fulea se considéră a-șĭ fi depusŭ mandatulŭ.

La ordinea ḑilei se pune apoi raportulŭ comisiunei organisatóre. Raportorulŭ aceleia deputatulŭ Dr. Ioan Mihu, referândŭ asupra propunerei făcute de deputatulŭ Mateiu Voileanŭ în obiectulŭ modificărei § lui 25 din regulamentulŭ afacerilorŭ interne propune a se lua conclusulŭ următorŭ:

Deputațilorŭ sinodalĭ cu locuința afară de Sibiiu le competŭ pe timpulŭ duratei sinodului diurne de 4 fl. la ḑi și rebonificarea speselorŭ de călĕtoriă. Pe

lângă dilele de presenţă se socotescŭ deputaţilorŭ esternĭ încă 2 dile, una pentru venire şi una pentru întórcere. Drept spese de călĕtoriă se socotesce acea sumă, ce se plătesce pe cl. II-a a călei ferate dela locuinţa deputatului la Sibiiu şi retour. Décă între locuinţa deputatului şi Sibiiu nu este legătură directă cu calea ferată, în asemenea casŭ pentru distanţa până la Sibiiu, respective până la cea mai de-aprópe staţiune a căłei ferate îi competŭ deputatului 7 cr. pe chilometru. Spesele de călĕtoriă se plătescŭ numai în proporţia dilelorŭ de presenţă. Deputaţilorŭ sinodalĭ cu locuinţa în Sibiiu nu li-se dau diurne şi spese pe călĕtoriă.

Se pune la votŭ propunerea comisiunei, care întrunesce 24 de voturĭ. Numĕrulŭ de 24 din numĕrulŭ de 42 alŭ celorŭ presenţĭ, nefăcêndŭ 2 terţialităţĭ carĭ în sensulŭ § 26 din reg. se recerŭ la modificărĭ în textulŭ regulamentului, propunerea comisiunei nu se primesce.

Totŭ comisiunea organisătóre prin raportorulŭ sĕu Dr. Ioanŭ Mihu referézá asupra raportului comisiunei administrative a fundaţiunei Şaguna din 11/23 Aprilie a. c. Nr. 28 despre agendele acesteia pe anulŭ 1889 şi 1890 până la datulŭ de 10 Aprilie.

In desbaterea specială asupra acestui raportŭ, la punctulŭ II din raportŭ privitorŭ la notificarea făcută de comisiune consistoriului, despre ajutórele votate din fundaţiune, nefiindŭ încă asemnate spre resolvire ajutórele votate pe séma şcólelorŭ, conformŭ propunerei comisiunei sinodulŭ ia conclusulŭ:

Rĕulŭ causatŭ prin aceea împrejurare, că ajutórele votate din acéstă fundaţiune pentru şcóle, nefiindŭ încă pe deplinŭ delăturatŭ, sinodulŭ de nou insistă pe lângă conclusulŭ sĕu luatŭ în anulŭ trecutŭ sub Nr. 125.

Punctulŭ III, în care arată, că în şedinţa dela 11/23 Aprilie a. c. din restulŭ bugetului anului 1888 dimpreună cu suma bugetară a anilorŭ 1889 şi 1890 cu suma totală de 10,308 fl. s'a votatŭ pentru bisericĭ suma de 5700 fl., apoi că din restulŭ bugetului anului 1888 dimpreună cu suma bugetară a anilorŭ 1889 şi 1890 în suma totală de 4504 fl. s'a votatŭ pentru şcóle suma de 3500 fl. şi că comisiunea cu 11/23 Aprilie a. c. mai dispune de o sumă neîmpărţită în favorulŭ bisericilorŭ încă de 4608 fl., éră în favorulŭ şcólelorŭ de 1004 fl. în totalŭ de 5612 fl. la propunerea comisiunei — se ia spre sciinţă.

Punctulŭ IV în care se arată, că suma de 4608 fl. în favorulŭ bisericilorŭ şi 1004 fl. în favorulŭ şcólelorŭ s'a reţinutŭ spre a se face distribuirĭ şi la cererile, carĭ vorŭ mai intra în acestŭ anŭ; punctulŭ V, în care se arată, că dintre piesele întrate, câte au fostŭ cererĭ pentru ajutorŭ pe séma bisericilorŭ, câte pe seama şcoalelorŭ; punctulŭ IV., în care se arată, că în loculŭ devenitŭ vacantŭ prin mórtea fostului membru alŭ comisiunei Gregoriu Mateiu totŭ în şedinţa provocată mai susŭ s'a alesŭ dintre distincţiorii laicĭ din Sibiiu de membru în comisiune domnulŭ Pavelŭ Strĕulea ces. şi reg. sublocotenentŭ în pensiune, la propunerea comisiunei — se iau la cunoscinţă.

La punctulŭ VII din raportŭ, în care se arată, că comisiunea administrativă a fundaţiunei Şaguna în faţa conclusului sinodalŭ Nr. 123 din anulŭ 1889 în ce privesce pe membrulŭ comisiunei Zachariă Boiu a decisŭ a nu se conforma conclusului sinodalŭ provocatŭ, observândŭ, cumcă atâtŭ în cele ce privesce întregirea sa, câtŭ şi resolvarea agendelorŭ din competinţa sa nu póte purcede decâtŭ numai după vederile şi priceperea propriă, şi că faţă cu acestŭ conclusŭ alŭ comisiunei preşedintele archiepiscopŭ şi metropolitŭ a insinuatŭ şi datŭ vot separatŭ, comisiunea deşi deputatulŭ Z. Boiu a declaratŭ în sinodŭ, că se conformézá conclusului sinodalŭ din anulŭ trecutŭ, propune a se lua următorulŭ conclusŭ:

Fiindŭ sinodulŭ archidiecesanŭ, în temeiulŭ aşedămintelorŭ legalĭ ale bisericei nóstre, supremulŭ forŭ de legislativă şi supra-inspecţiune în archidiecesă, tóte organele bisericescĭ din archidiecesă, şi astfelŭ comisiunea administrativă a fundaţiunei Şaguna, îi suntŭ subordinate, prin urmare trebue sĕ se conformeze normelorŭ esistente şi concluselorŭ sinodalĭ. Decĭ fiindŭ greşită acea părere a numitei comisiunĭ, că în resolvarea agendelorŭ sale ar avé sĕ purcédă numai după vederile şi priceperea propriă, aceea se îndrumă a observa cu stricteţă şi a se esecuta întocmai conclusele sinodale atâtŭ cele din trecutŭ câtŭ şi cele ce se vorŭ aduce în viitorŭ.

La ordinea dilei s'a pusŭ apoi raportulŭ comisiunei scolare, care prin raportorul Vasiliu Damianŭ referézá asupra raportului consistorialŭ referitorŭ la întroducerea lucrului de mână în seminariu. S'a luatŭ următorulŭ conclusŭ:

Partea raportului consistorialŭ referitorŭ la modalităţile, prin carĭ s'a întrodusŭ instruirea lucrului de mână în seminarulŭ nostru archidiecesanŭ pentru anulŭ şcolasticŭ curentŭ şi anumitŭ: statorirea salarului instructorului cu 700 fl., destinarea sumei de 400 fl. pentru procurareă uneltelorŭ şi materialului de lucru, acoperirea acestorŭ trebuinţe, instituirea instructorului în persóna învĕţătorului George Moianŭ, organisarea planului de învĕţămêntŭ în modŭ obligătorŭ cu câte două óre pe sĕptĕmână pentru elevii din secţiunea pedagogică, ér pentru cei din secţiunea teologică în modŭ facultativŭ, precum şi admiterea la unŭ cursŭ separatŭ pentru câţĭva particularĭ, mai cu sémă profesorĭ şi profesóre dela şcóle de fete de aicĭ, şi întroducerea de-ocamdată a împletiturilorŭ, têmplăritului şi cartonagiului (lucrarea cu hârtiă si carton) ca obiecte de învĕţămêntŭ, se ia la cunoscinţă.

Susţinêndu-se şi mai departe instruirea lucrului de mână în seminariu se prevede pentru anulŭ 1890/1 în bugetŭ o sumă de 800 fl., la a cărei acoperire va concurge ca şi în anulŭ espiratŭ în părţĭ egale fondulŭ scolarŭ eparchialŭ şi fondulŭ seminarialŭ, tot deodată însĕ se îndrumă consistorulŭ a face la sesiunea viitóre a sinodului propunere pentru eventuala sistemisare a postului instructorului de lucru de mână.

In şedinţa a VIII şi totodată ultimă, s'a pusŭ la ordinea dilei raportulŭ comisiunei petiţionare, şi la propunerea comisiunei tóte petiţiunile s'au transpusŭ consistorului spre competentă afacere; apoi s'a votatŭ bugetulŭ anului 1891; şi în fine s'au statoritŭ diurnele şi viaticulŭ deputaţilorŭ în sumă totală de 1784 fl. 80 cr.

Procesŭ verbalŭ,

luatŭ în adunarea generală a Reuniunei femeilorŭ române gr. cat. din Făgăraşŭ şi giurŭ în 15 Aprilie n. c. 1890.

De faţă fiindŭ d-nele: Zinca Romanŭ ca preşedintă, Elisabeta Popŭ, vicepreşedintă, Ana Chisereanu, cassierésă, Luisa Făgărăşanu, Ana Motocŭ, Lucreţia Micu, Ana Poparadu şi d-lŭ Demetriu Chisereanu, notarŭ substitutŭ.

In urma convocărei presidiale publicate în „Gazeta Transilvaniei“ şi în „Tribuna“, conchemarea adunărei generale s'a determinatŭ pe 15 Aprilie la 3 óre p. m., la care s'au presentatŭ membrele susŭ dise în casa preşedintei in Făgăraşŭ.

Preşedinta d-na Zinca Romanŭ, ocupându-şĭ loculŭ presidialŭ, salută membrele reuniunei cu unŭ „bine aţĭ venitŭ“ şi dechiară şedinţa de deschisă.

S'au pusŭ la ordinea dilei următórele obiecte:

I. Preşedinta aduce înainte, că periodulŭ de 3 anĭ alŭ alegerei sale precum şi a comitetului administrativŭ a espiratŭ; mulţămindŭ decĭ în numele sĕu şi alŭ comitetului pentru încrederea cu care au fostŭ onorate în intervalulŭ anilorŭ trecuţĭ, îşĭ depunŭ mandatele şi totodată rógă pe adunarea generală conformŭ § 9 alŭ statutelorŭ a alege comitetulŭ şi biroulŭ pe alţĭ 3 anĭ curgĕtorĭ; după o pausă de 5 minute:

Ad I. Adunarea generală avêndŭ în vedere atâtŭ conducerea, câtŭ şi administraţiunea averei suportată până acuma din partea comitetului cu atâta zelŭ şi conscienţiositate, 'şĭ esprimă mulţămirea cea mai căldurósă onoratei d-ne preşedintă, câtŭ şi comitetului administrativŭ.

Din acestŭ incidentŭ plinŭ de recunoscinţă s'au realesŭ cu aclamaţiune pe 3 anĭ de preşedintă D-na Zinca Romanŭ, vice-preşedintă D-na Elisabeta Popŭ, cassierésă D-na Ana Chisereanu, şi notarŭ D-lŭ Ioanŭ Cintea.

II. După programulŭ publicatŭ vine înainte alegerea comitetului diriginte constătătorŭ din 8 membre, 4 suplente şi 4 bărbaţĭ de încredere cu votŭ consultativŭ.

— Ad II. S'au alesŭ cu unanimitate în comitetulŭ dirigentŭ de membre ordinare d-nele:

Zinca Romanŭ, Elisabeta Popŭ, Ana Chisereanŭ, Cristina Beclerean, Luisa de Grămoiu, Cristina Ghimbăşanŭ, Catinca Cepeşŭ, Lucreţia Micu.

De suplente d-nele:

Ana Motocŭ, Ana Poparadu, Catarina Cintea, Roza Popŭ.

Bărbaţĭ cu votŭ consultativŭ d-lŭ vicariu Basiliu Raţiŭ, Demetriu Chisereanŭ, parochŭ. Dr. Stefanŭ Popŭ şi Dr. Andreiu Micu.

III. Cassierésa, dómna Ana Chiserénu, raportézá despre starea casei în modulŭ următorŭ: 1) In intervalulŭ anului trecutŭ şi presentŭ până astădĭ în folosulŭ reuniunei nu s'a datŭ nicĭ o petrecere. 2) D-na Ana Motocŭ s'a insinuatŭ de membră ordinară plătindŭ taxa recerută. 3) D-na Lucreţia Micu s'a insinuatŭ de membră fundatóre plătindŭ taxa recerută. 4) D-na Catarina Cintea s'a însinuatŭ de membră fundătóre plătindŭ taxa. 5) Conformŭ libelului de depunere se află capitalŭ elocatŭ la institutulŭ „Furnica“ în Făgăraşŭ până astădĭ 1332 fl. 96 cr. 6) Două acţiunĭ dela „Furnica“ în valóre de 200 fl. 7) La Vasilie Berianŭ, argăsitorŭ în Făgăraşŭ, unŭ împrumutŭ pe lângă hipotecă întabulatŭ de 100 fl. Suma 1632 fl. 96 cr. Şi rógă adunarea a lua acésta spre sciinţă şi a'i da absolutoriumulŭ cuviinciosŭ.

— Ad. III. Se ia cu plăcere la cunoscinţă, esprimându-i-se mulţămită dómnei Chisereanu pentru zelulŭ şi corectitatea ce a desvoltatŭ în interesulŭ reuniunei, şi totodată i-se dă absolutorulŭ pentru conducerea socotelelorŭ de pe anulŭ trecutŭ. Tot-odată se recércă cu tótă stima a incassa taxele restante dela restanţiere şi depunerea lorŭ la institutulŭ „Furnica“.

— Ad. IV. Ficsarea bugetului pe anulŭ viitorŭ. Fiind-că fiă-care membră pe basa statutelorŭ e datóre a suporta oficiulŭ gratisŭ, nu s'a aflatŭ de lipsă facerea bugetului.

Ne insinuându-se alte propunerĭ, preşedinta ridică şedinţa, şi protocolulŭ s'a încheiatŭ şi subscrisŭ.

D. u. s.

Zinca Romanu,	**Demetriu Chisereanu,**
preşedintă	notarŭ subst.

Academia română.

Insciinţare.

După decisiunile luate de Academia Română în sesiunile de până la anulŭ 1890, concursurile propuse de Academiă suntŭ cele următóre:

I. *Premiulŭ Năsturelŭ-Herescu*, din seria B, de 4,000 lei, se va decerne, în sesiunea generală din anulŭ 1891, unei cărţĭ scrise în limba română cu conţinutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie până la 31 Decemvre 1890.

II. *Premiulŭ statului Eliade-Rădulescu*, de 5,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din anulŭ 1891 unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ literarŭ, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1889 până la 31 Decemvre 1890.

NB. Concurenţii la aceste premii vorŭ binevoi a trimite la cancelaria Academiei Române, operele lorŭ, carĭ vorŭ fi în condiţiunile de timpŭ aci însemnate, în câte 12 exemplare, până la 31 Decemvre 1890.

III. *Marele Premiu Năsturelŭ-Herescu*, din seria B, în sumă de 12,000 lei, se va decerne în sesiunea generală din an. 1893, unei cărţĭ scrise în limba română, cu conţinutŭ de orĭ-ce natură, care se va judeca mai meritoriă printre cele publicate dela 1 Ianuarie 1889 până la 31 Decemvre 1892.

NB. In privinţa *Premiilorŭ Năsturelŭ-Herescu* se punŭ în cunoscinţa publicului următórele disposiţiunĭ, din codicilulŭ rĕposatului întru fericire C. Năsturelŭ-Herescu:

„*B. Premii pentru opere publicate.*

„In totŭ anulŭ Societatea Academică „Română va avé a premia, din veniturile fondului *Năsturelŭ*, o carte tipărită, „originală, în limba română, care se va „socoti de către Societate ca cea mai „bună publicaţiune apărută în cursulŭ „anului.

„Insĕ aceste premii vorŭ fi de două „specii:

„1. In trei anĭ consecutivĭ, d'a rêndulŭ, se va decerne câte unŭ premiu „de patru mii lei, No. 4.000 L. n. *minimum*, la cea mai bună carte apărută în „cursulŭ anului espiratŭ.

„2. Eră în alŭ patrulea anŭ se va „decerne unŭ premiu fixŭ de lei 12,000, „carele se va numi „*Marele Premiu Năsturel*“, operei care va fi judecată ca publicaţiunea de căpetenia ce va fi apărutŭ în cursulŭ celorŭ patru anĭ precedenţĭ. Acestŭ premiu nu se va puté „decerne unei lucrărĭ, care va fi obţinut „deja unulŭ dintre premiele anuale, de „câtŭ defalcândŭ dintr'însulŭ valórea premiului precedentŭ.

„Operele ce se vorŭ recompensa cu acéstă a doua seriă de premiĭ vorŭ „tracta cu preferinţă despre materiile „următóre:

„*a)* Scrierĭ serióse de istoriă şi sciinţele accesorii ale istoriei, preferindu-se cele atingĕtóre de istoria ţĕrilorŭ „române;

„*b)* Scrierĭ de religiunea ortodoxă, „de morală practică şi de filiosofiă;

„*c)* Scrierĭ de sciinţe politice şi de „economia socială;

„*d)* Tractate originale despre sciinţele esacte;

„*e)* Scrierĭ enciclopedice, precum „dicţionare de istoriă şi geografiă, în „carĭ sĕ între şi istoria şi geografia României; dicţionare generale séu parţiale „de sciinţe esacte, de arţĭ şi meserii, de „administraţiune şi jurisprudenţă, şi alte „asemenĭ lucrărĭ utile şi bine întocmite;

„*f)* Cărţĭ didactice de o valóre însemnată, ca metodŭ şi ca cuprinsŭ;

„*g)* Dicţionare limbistice în limba „românéscă, mai alesŭ pentru limbile antice şi orientale, adecă limba latină, „elenă, sanscrită, ebraică, arabă, turcă, „slavonă veche şi altele;

„*h)* Publicaţiunĭ şi lucrărĭ artistice „de o valóre seriósă, adecă relative la „arţile plastice, architectură, sculptură, „pictură, gravură şi chiar opere musicale seriόse, pe carĭ aceste tóte Societatea Academică Română le va puté „apreţia atuncĭ, când îşĭ va întinde activitatea ei şi asupra tuturorŭ materiilorŭ de bele-arţĭ;

„*i)* Scrierĭ de pură literatură română, „în prosă şi în versurĭ, precum poeme, „drame şi comedii seriόse, — mai alesŭ „subiecte naţionale, — şi orĭ-ce alte „opere de înaltă literatură. Acestora mai „cu sémă aşĭ dori sĕ se acorde *Marele* „*Premiu Năsturelŭ*, când vorŭ fi judecate: „ca avêndŭ unŭ meritŭ cu totulŭ superiorŭ, spre a se da astfelŭ o încurajare „mai puternică desvoltării literaturei naţionale.“

La acestea se mai adaogă următórele disposiţiunĭ luate de Societatea Academică:

1. La concursurile acestorŭ premii se mai potŭ presenta şi opurĭ preînnoite în nouĕ ediţiunĭ, carĭ se vorŭ fi retipăritŭ în cursulŭ anului de autorĭ în viĕţă.

2. După cuprinderea chiar a testamentului, traducţiunile din limbĭ streine suntŭ escluse de la concursŭ; se va face însĕ escepţiune pentru acele traducţiunĭ de pe opurĭ străine clasice, carĭ:

a) séu prin dificultăţile învinse ale unei perfecte reproducerĭ în versurĭ românescĭ, vorŭ constitui adevĕrate opurĭ literare ale limbei române;

b) séu prin anexarea de elucidărĭ şi de note sciinţifice, cu totulŭ proprii traducĕtorului, îşĭ vorŭ fi însuşitŭ meritele unorŭ lucrărĭ originale în limba română.

3. Cârţile premiate de Academia Română din alte fondurĭ ale sale, séu cele tipărite din iniţiativa şi cu spesele ei nu potŭ intra la concursŭ pentru Premiile Năsturelŭ din seria B.

3. Premiile Năsturelŭ din seria B, se potŭ acorda nu numai unorŭ opurĭ complete, ci şi părţii unui opŭ tipăritŭ în cursulŭ anului, cu condiţiune însĕ ca acéstă parte sĕ fiă de valórea şi de întinderea unui volumŭ şi nu de ale unei simple făsciόre, (minimum 400 pag. formatŭ în 8⁰ garmond.)

5. Premiarea unei părţĭ a unui opŭ la unŭ concursŭ anualŭ nu împiedecă premiarea unei alte parţĭ a aceluiaşĭ opŭ la unŭ concursŭ posteriorŭ.

6. Opurile anonime şi pseudonime vorŭ puté fi admise la concursulŭ cărţilorŭ tipărite, ér autorii lorŭ spre a primi premiile acordate, vorŭ trebui sĕ justifice proprietatea lorŭ.

(Va urma.)

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ
din 13 Maiu st. n. 1890.

	Cump.		Vând.
Bancnote romănescĭ	9.34		9.37
Argintŭ romănescŭ	9.29	„	9.32
Napoleon-d'orĭ	9.37	„	9.40
Lire turcescĭ	10.63	„	10.68
Imperialĭ	9.61	„	9.66
Galbinĭ	5.45	„	5.50
Scris. fonc. „Albina" 6%	—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	—.—	„	—.—
Ruble rusescĭ	131.	„	132.
Mărcĭ germane	57.80	„	58.05

Discontulŭ 6–8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 12 Maiu st. n. 1890.

Renta de aurŭ 4%	103.30
Renta de hârtiă 5%	99.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	117.—
dto argintŭ	96.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	113.50
Bonurĭ rurale ungare	88 90
Bonurĭ croato-slavone	104.—
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	138.
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	126.60
Renta de hârtiă austriacă	89.45
Renta de argintŭ austriacă	90.05
Renta de aurŭ austriacă	110.10
Losurĭ din 1860	138.50
Acţiunile băncei austro-ungare	947.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	339.75
Acţiunile băncei de creditŭ austr.	299.25
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.55
Napoleon-d'orĭ	9.39½
Mărcĭ 100 împ. germane	58.—
Londra 10 Livres sterlinge	118.12

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în tutungeria **I. Gross**, şi în librăria **Nicolae Ciurcu.**

Avisŭ d-lorŭ abonaţi!

Rugăm pe d-nii abonaţi ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei", precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţ. „Gaz. Trans."

Sosirea şi plecarea trenurilorŭ în Braşovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Braşovŭ la Pesta

Trenulŭ de persóne: 7 óre 7 minute séra.
Trenulŭ acceleratŭ: 2 óre 15 minute după amédĭ.
Trenulŭ omnibus: 4 óre 54 minute diminéţa.

Mersulŭ trenurilorŭ
pe liniele orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 1 Octomvrie 1889.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ acceleratŭ.	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus	Tren de persóne
Viena	3.40	8.—	8.—	
Budapesta	9.20	2.—	3.10	6.10
Szolnok	11.18	4.05	7.22	9.28
P. Ladány	12.57	5.46	5.52	11.38
Oradea-mare	2.22	7.01	8.46	1.51
	2.30	7.11	9.18	2.11
Várad-Velencze			9.27	2.19
Fugyi-Vásárheli			9.44	2.32
Mezö-Telegd	3.—	7.41	10.21	2.55
Rév	3.31	8.16	11.38	3.38
Bratca			12.16	4.01
Bucia			12.54	4.23
Ciucia	4.24	9.05	1.57	4.49
Huiedin	4.52	9.35	3.11	5.31
Stana			3.40	5.40
Aghiriş		Tren de persóne	4.15	6.12
Ghirbĕu			4.36	6.24
Nădĕşel	5.49		4.58	6.38
Cluşiu	6.02	10.35	5.26	6.56
	6.14	11.02		7.15
Apahida		11 23		7.48
Ghiriş	7.28	12.44		9.13
Cucerdea	7.52	1.27		10.04
Uióra		1.34		10.12
Vinţulŭ de susŭ		1.42		10.19
Aiud	8.21	2.07		10.45
Teiuşŭ	8.38	2.26		11.34
Crăciunelŭ		3.11		12.11
Blaşiu	9.18	3.24		12.29
Micăsasa		3.54		1.10
Copşa mică		4.09		1.30
Mediaşŭ	10.08	4.39		2.14
Elisabetopole	10.32	5.11		2.54
Sighişóra	11.07	5. 5		3.35
Haşfalĕu		6.12		4.07
Homorodŭ	12.31	7.32		5.54
Agostonfalva		8.17		6.39
Apatia		8.37		7.13
Feldióra	1.20	9.06		7.45
Braşovŭ	1.40	9.45		8.32
	2.14			
	2.34			
Timişŭ	3.17			
Predealŭ	3.40			
Bucurescĭ	9.30			

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus	Trenu acceleratu.	Tren de persóne
Bucurescĭ	7.35			
Predealŭ	12.50			
Timişŭ	1.19			
Braşovŭ	1.55			
	2.15	4.54		7.07
Feldióra	2.47	5.37		7.44
Apaţa		6.15		8.09
Ágostonfalva		6.43		8.29
Homorodŭ	3.56	7.31		9.07
Haşfalĕu		9.09		10.34
Sighişóra	5.28	9.33		10.20
Elisabetopole	5.57	10.02		11.09
Mediaşŭ	6.19	11.04		11.35
Copşa mică		11.24		12.19
		11.39		11.59
Micăsasa		11.57		12.15
Blaşiu	7.09	12.30		12.43
Crăciunelŭ		12.45		12.55
Teiuşŭ	7.42	1.13		1.07
Aiudŭ	8.05	2.28		2.11
Vinţulŭ de susŭ		2.48		2.33
Uióra		2.56		2.40
Cucerdea	8.32	3.14		2.46
Ghirişu	9.—	4.01		3.27
Apahida		5.28	Trenŭ mixtŭ.	4.47
Cluşiu	10.21	5.56		5.08
	10.41	6.45	8.—	5.32
Nădăşelŭ		7.06	8.36	
Gîhrbău		7.22	9.02	
Aghireşŭ		7.37	9.32	6.11
Stana		8.03	10.11	
B. Huiedin	11.54	8.24	10.51	6.43
Ciucia	12.24	9.04	12.16	7.12
Bucia		9.20	12.50	
Bratca		9.37	1.19	
Rév	1.03	9.55	2.—	7.51
Mezo-Telegd	1.29	10.20	3.04	8.17
Fugyi-Vásárheli		10.47	3.36	
Várad-Velencze		10.57	3.52	
Oradea-mare	1.54	11.04	4.03	8.42
	2.04	11.19	4.47	8.47
P. Ladány	3.20	1.19	7.30	10.08
Szolnok	5.—	3.31	11.51	11.51
Budapesta	7.15	6.30	9.55	1.55
Viena	1.40	1.40		7.15

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de pers.
Viena		11.—	3.40
Budapesta		7.40	9.30
Szolnok		10.42	12.38
Aradŭ		3.53	5.36
	2.17	4.29	6.06
Glogovaţŭ	2.37	4.41	6.18
Gyorok	3.37	5.05	6.43
Paulişŭ	4.05	5.17	6.55
Radna-Lipova	4.27	5.38	7.14
Conop		6.05	7.46
Bĕrzava		6.23	7.57
Soborşinŭ		7.20	8.42
Zamŭ		7.55	9.11
Gurasad.		8.26	9.39
Ilia		8.47	9.55
Branicica		9.11	10.13
Deva		9.42	10.37
Simeria (Piski)		9.59	10.53
Orăştia		11.—	11.39
Şibotŭ		11.29	12.01
Vinţulŭ de josŭ		12.02	12.29
Alba-Iulia	8.55	12.19	12.45
Teiuşŭ	9.54	1.06	1.24

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ mixt	Trenŭ de pers.	Trenŭ mixt
Teiuşŭ	11.24	3.—	1.42
Alba-Iulia	11.59	3.34	2.23
Vinţulŭ de josŭ	12.30	4.10	
Şibotŭ	1.01	4.43	
Orăştia	1.32	5.13	
Simeria (Piski)	2.03	5.47	
Deva	2.52	6.27	
Branicica	3.23	6.54	
Ilia	3.55	7.20	
Gurasada	4.08	7.32	
Zamŭ	4.44	8.03	
Soborşinŭ	5.30	8.38	
Bĕrzava	6.27	9.27	
Conopŭ	6.47	9.46	
Radna-Lipova	7.28	10.20	5.35
Paulişu	7.43	10.34	6.01
Gyorok	7.59	10.50	6.44
Glogovaţ	8.28	11.16	7.25
Aradŭ	8.42	11.30	7.44
	9.20	12.05	
Szolnok	2.22	5.10	
Budapesta	6.—	8.15	
Viena	1.40	6.05	

Simeria (Piski)-Petroşenĭ

Simeria	6.47	11.54
Streiu	7.40	12.37
Haţegŭ	8.51	1.28
Pui	10.02	2.23
Crivadia	11.02	3.11
Baniţa	11.50	3.53
Petroşenĭ	12.30	4.25

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	9.36	4.26
Baniţa	10.17	5.12
Crivadia	10.58	5.55
Pui	11.42	6.41
Haţegŭ	12.23	7.26
Streiu	1.12	8.14
Simeria	1.51	8.50

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.12	4.12
Aradulŭ nou	6.36	4.38
Németh-Ságh	7.01	5.01
Vinga	7.30	5.29
Orczifalva	7.55	5.47
Merczifalva	8.13	6.04
Timişóra	9.04	6.50

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.25	1.15
Merczifalva	7.19	2.04
Orczifalva	7.46	2.26
Vinga	8.15	2.56
Németh-Ságh	8.36	3.13
Aradulŭ nou	9.11	3.51
Aradŭ	9.27	4.05

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	9.33	4.19
Turda	9.54	4.40

Turda—Ghirişŭ

Turda	8.29	3.19
Ghirişŭ	8.50	3.40

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra	6.05
Odorheiu	9.12

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu	6.—
Sighişóra	8.56

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa-mică	2.05	4.35
Şeica mare	2.38	5.05
Lómneşŭ	3.22	5.46
Ocna	3.46	6.17
Sibiiu	4.18	6.40

Sibiiu-Copşa-mică

Sibiiu	9.10	9.50
Ocna	9.37	10.14
Lómneşŭ	10.05	10.40
Şeica mare	10.40	11.10
Copşa-mică	11.09	11.35

Cucerdea-Oşorheiu Reghinulŭ săsescŭ

Cucerdea	3.05	10.20	3.25
Cheţa	3.35	10.50	3.58
Ludoşŭ	3.51	11.11	4.15
M.-Bogata	4.06	11.20	4.41
Iernutŭ	4.43	11.57	5.28
Sânpaulŭ	4.58	12.12	5.44
Miraşteu	5.21	12.36	6.08
Oşorheiu	5.40	12.55	6.27
	6.—	4.58	
Reghinul-săs.	7.35	7.—	

Reghinulŭ săsescŭ-Oşorheiu-Cucerdea

Reghinul-săs.		8.25	8.—
Oşorheiu		10.—	9.49
	6.45	12.15	10.20
Miraşteu	7.05	12.35	10.39
Sânpaulŭ	7.28	12.58	11.02
Iernutŭ	7.50	1.19	11.23
M. Bogata	8.23	1.49	11.53
Ludoşŭ	8.31	2.02	12.06
Cheţa	9.12	2.18	12.22
Cucerdea	9.44	2.46	12.50

Simeria (Piski)-Unied.

Simeria (Piski)	2.18
Cerna	2.39
Uniedóra	3.08

Unied.-Simeria (Piski).

Uniedóra	9.30
Cerna	9.56
Simeria	10.15

Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.30
Ţagŭ-Budatelecŭ	7.27
Bistriţa	11.—

Bistriţa-Murĕşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	3.—
Ţagŭ-Budatelecŭ	6.49
Murĕşŭ-Ludoşŭ	9.25

Notă: Numerii încuadraţĭ cu linii grósse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU Braşov.